

Onderwerp

Lokale klimaatadaptatiestrategie

Datum raadsvergadering	27 januari 2026
Thema programmabegroting	Klimaatadaptatie
Portefeuillehouder	Dorus Klomberg
Zaaknummer	2025-013166

Samenvatting

We ervaren steeds vaker weersextremen in onze leefomgeving, zoals perioden met langdurige warmte, droogte en hevige regenbuien met wateroverlast tot gevolg. Om beter voorbereid te zijn, moeten we onze leefomgeving aanpassen. Om inzicht te krijgen in de opgaven hitte, droogte, wateroverlast en veiligheid (overstroming en natuurbranden) is een Lokale klimaatadaptatiestrategie opgesteld. Een nadere uitwerking van de adaptatiestrategie is een uitvoeringsagenda.

Voorgesteld besluit

1. De Lokale klimaatadaptatiestrategie gemeente Rheden vast te stellen;
2. De Zienswijzennota Ontwerp-Lokale klimaatadaptatiestrategie gemeente Rheden vast te stellen;
3. De Lokale klimaatadaptatiestrategie bij de eerste herziening van de omgevingsvisie op te nemen.

Inleiding

Om de weerbaarheid van de leefomgeving in de gemeente Rheden te vergroten, de risico's te verminderen en de leefomgeving voor te bereiden op de gevolgen van klimaatverandering moeten we onze leefomgeving aanpassen. De adaptatiestrategie is de stip op de horizon voor 2050 en verder, gericht op het voorkomen van de effecten en het beperken van de risico's als gevolg van het veranderende klimaat.

In navolging van de integrale adaptatiestrategie wordt een uitvoeringsagenda voor maatregelen in de fysieke leefomgeving opgesteld. De adaptatiestrategie en uitvoeringsagenda zijn tot stand gekomen in overleg met zowel de interne organisatie, zoals beleidsadviseurs en inhoudelijke specialisten, als met externe organisaties en gebiedspartners.

Beoogd effect

Uiterlijk in 2050 is gemeente Rheden voorbereid op de gevolgen van klimaatverandering. Door de adaptatiestrategie is richting gegeven aan het versneld maatregelen nemen in de leefomgeving.

De adaptatiestrategie omvat een diversiteit aan thema's die onderdeel uitmaken van de fysieke leefomgeving. Om de gevolgen van het veranderende klimaat op te lossen is naast integraliteit en draagvlak, gedeelde eigenaarschap van belang. Samen bereiken we een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving.

In de adaptatiestrategie zijn de volgende zes ambities geformuleerd:

1. De klimaatrisico's nemen niet toe. Het tempo waarmee we onze leefomgeving en ons gedrag aanpassen aan het veranderende klimaat ligt daarom net zo hoog als het veranderende klimaat;
2. Ontwikkelingen in de leefomgeving dragen bij aan meer verkoeling en robuuste groenblauwe dooradering in de leefomgeving;
3. We zijn voorbereid op weersextremen van hitte, droogte, wateroverlast en overstroming;
4. De natuurlijke kenmerken van water en bodem zijn sturend bij alle ontwikkelingen;
5. Uitval van, of schade aan, vitale en kwetsbare functies zoals beschreven in het DPRA als gevolg van extreme weersituaties, wordt daar waar mogelijk voorkomen of beperkt;
6. De aanpassingen aan de leefomgeving doen we samen met regionale en bovengemeentelijke samenwerkingen, gebiedspartners, inwoners, bedrijven en ondernemers. We werken samen in hetzelfde tempo om de leefomgeving klimaatbestendig in te richten.

Deze ambities geven richting aan het nemen van klimaatadaptieve maatregelen die nodig zijn om onze leefomgeving weerbaarder te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering.

Argumenten

1. Versnelde klimaatveranderingen maakt strategie noodzakelijk

De adaptatiestrategie vormt een belangrijk kader voor de opgaven ten aanzien van het veranderende klimaat voor de thema's hitte, droogte, wateroverlast, biodiversiteit en gezondheid. Dit geldt voor zowel stedelijk gebied als het landelijke gebied.

De noodzaak voor de ontwikkeling van de klimaatadaptatiestrategie ligt in de versnelde klimaatverandering en de toename van onder andere woongebieden, mobiliteit en demografie in de komende decennia.

De strategie is nodig om te komen tot een klimaatadaptief en (water)robuust ingerichte leefomgeving in 2050. Dit is conform de lijn van Rijk volgens de Nationale adaptatiestrategie (NAS), het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en onze eigen Omgevingsvisie.

2. Verwerking van de zienswijzen

Tot en met 2 november 2025 heeft het Ontwerp-Lokale klimaatadaptatiestrategie ter inzage gelegen, waarbij er vier zienswijzen zijn ingediend. De zienswijzen waren over het algemeen positief over de adaptatiestrategie en hebben niet geleid tot grote inhoudelijke wijzigingen. Een aantal van deze zienswijzen heeft wel geleid tot enkele technische aanpassingen. Zie hiervoor de bijgevoegde zienswijzennota.

3. De Lokale klimaatadaptatiestrategie is verdieping van Omgevingsvisie

De lokale klimaatadaptatiestrategie is een doorvertaling van de omgevingsvisie en geeft meer verdieping op strategisch vlak voor het thema klimaatadaptatie. De adaptatiestrategie wordt in de eerste herziening van de visie opgenomen. Daarnaast bevat de adaptatiestrategie kaders voor een nadere uitwerking door het college van B&W, in een uitvoeringsagenda. Deze kan als een programma als bedoeld in artikel 3.5 van de Omgevingswet worden vastgesteld.

Kanttekeningen en/of risico's

1. Uitblijven keuzes vergroot risico's

Wanneer onvoldoende ingezet wordt op het nemen van klimaatadaptieve en robuuste maatregelen, blijven knelpunten bestaan en worden de risico's en gevolgen van extreem weer groter.

2. Beschikbaarheid capaciteit, prioritering en financiële middelen

Aan de adaptatiestrategie is een uitvoeringsagenda gekoppeld. Om de ambities en doelen uit de adaptatiestrategie uit te voeren middels de uitvoeringsagenda is ambtelijke capaciteit, integraal werken, financiële middelen, prioritering en draagvlak nodig. Daarbij kunnen toekomstige initiatieven en nadere besluitvorming van college en gemeenteraad van invloed zijn op het behalen van de gestelde ambities en doelen.

Financiën

In de adaptatiestrategie zijn ambities en doelen geformuleerd, die in de uitvoeringsagenda verder zijn uitgewerkt. Aan de strategie zijn geen kosten verbonden. De uitvoering van de agenda heeft wel financiële consequenties.

In de adaptatiestrategie is een financieel hoofdstuk opgenomen waarin denkrichtingen zijn geformuleerd hoe we de klimaatadaptatieve maatregelen gaan financieren. Na vaststelling van de uitvoeringsagenda door het college, worden de financiële gevolgen verwerkt in de kadernota en programmabegroting. De besluitvorming voor de benodigde financiële middelen maken onderdeel uit van integrale afweging bij de kadernota 2027.

	Bedrag (€)	Jaarschijf / jaarschijven
Eenmalige uitgaaf:		
Investering:		
Structurele lasten:		

Uitvoering

In het proces om te komen tot de Lokale klimaatadaptatiestrategie is ook een uitvoeringsagenda opgesteld. De uitvoeringsagenda wordt ter besluitvorming aan het college aangeboden nadat de Lokale Klimaatadaptatiestrategie door de raad in januari 2026 is vastgesteld.

Participatie en communicatie

De afgelopen jaren is op verschillende momenten het gesprek gevoerd over de gevolgen van het veranderende klimaat en mogelijke oplossingen en maatregelen daarbij:

1. Dorpsgesprekken in kader van de omgevingsvisie (2023);
2. Vier risicodialogen met de interne organisatie, gebiedspartners, dorps- en wijkraden en –verenigingen en de gemeenteraad (2025);
3. Op de eerste versie van de adaptatiestrategie is feedback gevraagd aan deelnemers die bij de risicodialogen aanwezig zijn geweest. Dit waren de dialogen met de gebiedspartners en de dorps- en wijkraden en –verenigingen en de interne organisatie. Belanghebbenden die niet aanwezig konden zijn bij de dialogen, maar wel hadden aangegeven op de hoogte gehouden willen worden, hebben de vraag voor feedback ook ontvangen. Er is een reactietermijn van 5 weken (30 juni tot en met 3 augustus 2025) gehanteerd. De binnengekomen op- en aanmerkingen zijn verwerkt in ontwerpversie.
4. Het Ontwerp-Lokale klimaatadaptatiestrategie is voor zes weken ter inzage gelegd (periode 22 september tot en met 2 november 2025). De binnengekomen zienswijzen en ambtshalve mutaties zijn verwerkt in een zienswijzennota en in de definitieve versie (versie 5) van de adaptatiestrategie. Na de ter inzagelegging en formele besluitvorming van de raad ontvangen alle indieners een bericht over de afhandeling van de ingediende zienswijze. In dit bericht wordt aangegeven welk nummer is toegewezen aan de indiener, inclusief de vastgestelde zienswijzennota als bijlage.

Bijlagen

1. PDF-versie van de Lokale klimaatadaptatiestrategie gemeente Rheden;
2. PDF-versie van de Zienswijzennota - Ontwerp Lokale klimaatadaptatiestrategie gemeente Rheden.

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris